

Jamu lee gireyai lee dei Mali-Santuru poroje

Eme kenjiyein !

Jamu lee gireyai lee dei Mali-Santuru poroje

Eme kenjiyein !

Giretəŋu

Köteba kura, Gənren-Gənren, Lesikərupiyən... Mali ne yaasəə kikinu yara ejii demokarasi daanu bire le digə iya dən təŋu lee dən goonu lee gireyai ne boru eejii baru. Kə kanrin ginu, Mali kikinu yara gana sibə nai ne boi goa wə, inənw ənbe le digənu : Jəruju Foli lee Birino Leyən lee Adama Ba lee, bire ən be biru. Mali ne kikinu yara kijə wajabe le kəu keu baanran mənii gerein ginu, ONG inə baranw gəbe ye geru ən tinwurun obu geru pañasei bojin, unrunw jan səə maa yalu ejii geriyi səə maa gojutere səə maa.

SIPRI lee wo bəəne Mali ne wə, Ana jugə lee, kə ne ku kunu denin, iya bire bəmə kikinu yara birei bojin. Kə, Mali yaanw lee Mali anranw lee wooi ne birepo tagu seerei, sige le inənw ujuru sain gəbe, Mali mimine yalu ne, anrankuju taanu yaai dəə, iyepiru taanu taanu kanranju. Iya, ana inənw segera ye, yəgərə dawuru ejii ge, denudenew lee gireyai birebirenw lee sige le Iniyən Eropeyənə poroje ən keere goonone lee ne tagaranu- iya politiku kubaŋabe, inənw bai wooi liye lee kijə be dəmin lee le wəin ge paama bəbejə, kə Mali politiki iju ne boru bara bə dei.

Manugu emə ne kikinu yara janu ən emə inə turu turu, baginrun inənw, gireyai birebirenw lee kubaŋabe lee, iju ne niwen tagara bebejə. Inə wooi iye Mali lee yogo Mali lee dojə geriyeun jan wə. Kə dei emə baginrun inənw laa keñiyəun jan.

Bart Ouvry

Ambasadəru

Mali Gana ne Erəpu titiyaane

Dan Smith

Kubaŋa

Sitəkuəlumu enterunasiyonalu

Pisu Riserusu ensitititu

Poroje gə baanran wə lee məɔnu dənhi dənhi lee taguru

“Poroje Mali Santuru Puru lasekirite e ledeweləpema” gə Erəpu Məɔnu keere goonu, iya Sitəkuəlumu Ənterunasionalu Pisu Riserusu ensitititu (SIPRI) lee wo bəɔne, Ana jugə lee bire nə kunin. Poroje ən, 2018 le təru gə, teeremu, jamu inenw bere gireyai sibə go kajubu oju obojə, kə Mali mimine yalu ereziyən serukilube wooi ne suburu joobe lee suburu ejube lee kanrin le digenu.

Erəpu Məɔnu ne gana toin gəbə, jugə bemə lee bere bemə lee yogo biyi bemə lee turui boju dawuru dege dege kunin. Be məɔrinya, jamu lee demokarasi lee gireyai tanwanje lee yalu yegerin, ga, gana turu turu wooi atemu dənhi dənhi lee tumu taryi lee inə tuturu dijə lee babaun jan wə. Erəpu Məɔnu bire uno biru lee gənrən uno se lee gana yagabe, təgu yagabe lee gamuru dənəjə.

Sitəkuəlumu Adurən sibə nai jamu dənu biregınrun (SIPRI) gə gana joo ku unumə le biregınrun danhi, wo jai lee komə gerube lee, kəmə gerube ginugu tenjə lee kəmə gerube eru lee ku nə denu dənəjə. SIPRI anrankuju 1966 le daani gə bagınrun bere sibə go kije bəemü lee kajubu lee baaran kanraun jan lee politiku ku bañabe lee denu dənenw lee kibəru taganw lee inenw poroba denu dənenw lee nə obojə.

Ana jugə gireyaamu (Point Sud) gə gana joo ku unumə denu lee jaňu lee Bamako, Mali nə biregınrun danhi, guverənema le digəla biregınrun(ONG) iju sei. Denu dənenw təgu joo ye nə toin, Puwensidu yalu turu nə sə garajə lee duleyemu kana poroje lee bagınrun yegeru lee jaňu jaňaje.

Birəpoo tagu :

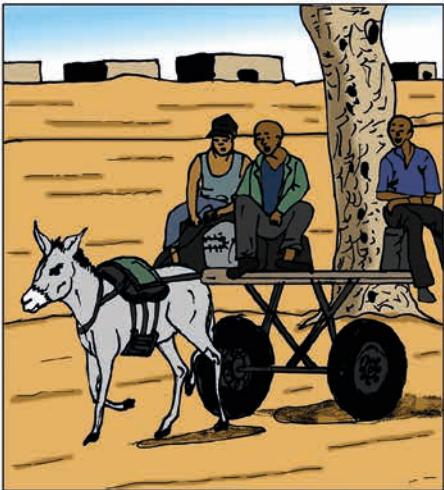
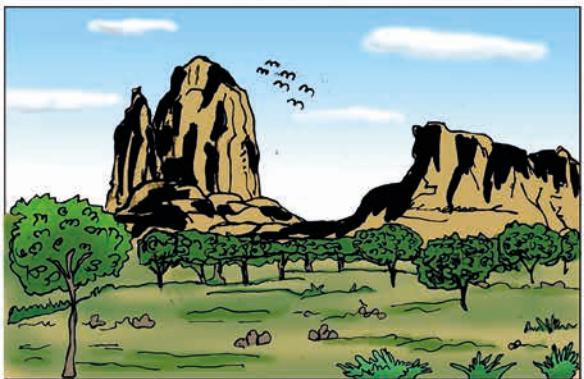
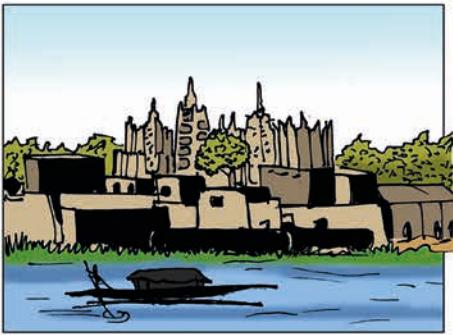
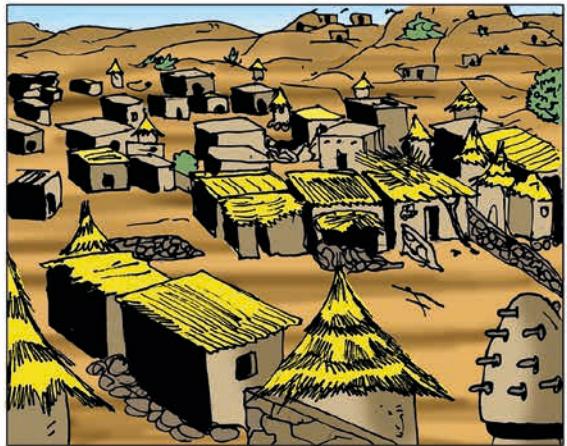
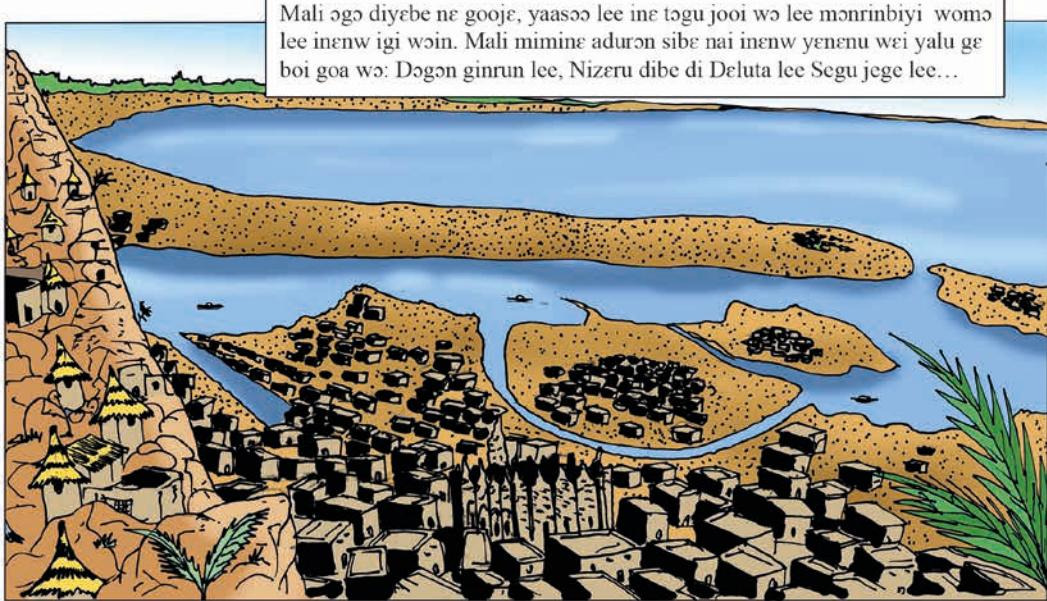
Mali mimine inenw ujuru eme aja sanw nə bire poo kunoju.

Yaanw lee anranw lee birebirenw Mali mimine ereziyən gənjoran denu denin nə poo taganu.

Sahelu yara lee Numəgu Afiriku lee, sətaganw lee, təjənw lee SIPRI bire birenw lee nə poo kunoju.

Ana jugə bire birenw poonju.

Mali ogo diyebe ne gooje, yaasoo lee ine togu jooi wo lee mɔnrinbiyi womo lee inenw igi wɔin. Mali mimine aduron sibɛ nai inenw yenenu wei yalu ge boi goa wo: Dɔgɔn ginrun lee, Nizeru dibe di Deluta lee Segu jege lee...

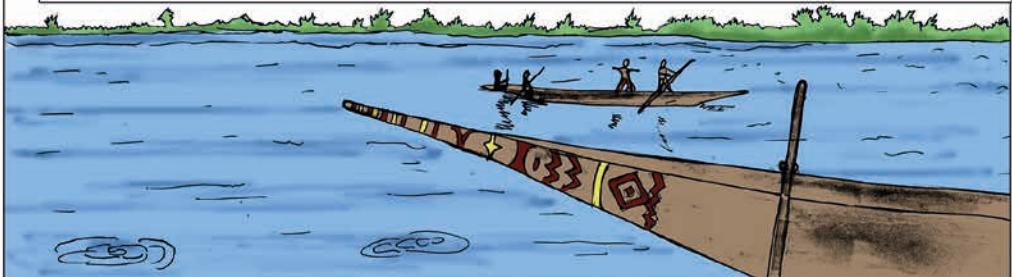

Segu, ponus panran gona géré gô laa baa Mali mimine né to.

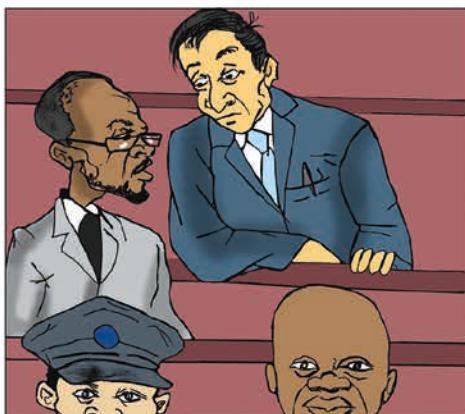
Moti ereziyon tâgu be joo toi ge boi, wo Mali bere yalu turii. Wo woru lee izinu lee yalu yeyenü lee le bere dige joo se. Di yalube ye ne joo wô nizeru dibedi ginu, iya unu keju danwanbe kôbe wooi yesé.

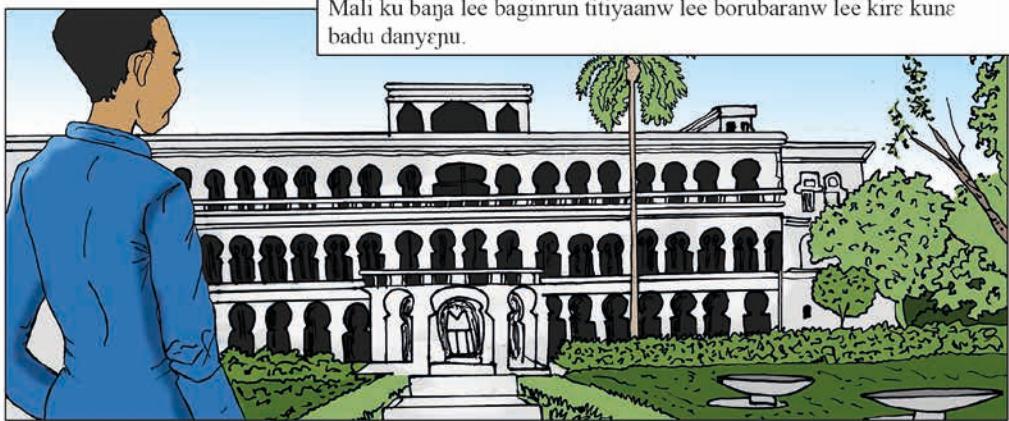
Ga anrankuju joo, Mali ne kire tøgu joo mimine inenw temeje

Kire købe teje be dei, aduron sibe nai inenw kubo
ku injyan woin Mali baru sibe go.

Mali ku baja lee baginrun titiyaanw lee borubaranw lee kire kune
badu danyęnu.

Eme yani kanran
ye e baru beeđu?

Eme baginrun inenw
kije doomin jugu ibe
woin.

Eme mimine ereziyon
ne kiberube dene moɔnu
ibe woin.

Jugu gaile onu ne...

Mali ne Erəpu Mօɔnu titiyaanw
lee inenw birebirenw lee badu
badaun woin.

Kire gó saabu dei, iya mimine
ereziyon inenw kai jugo be dei,
guwerenema boru deneje.

Suboro ɔnbe ejii kanran be dei,
eme denu bireginrun SIPRI lee
Ana jugo lee moɔrin bire biru
deneju, bireginrun kobe weeju
ye sein.

Mœnu lei œnbe Mali mimine
inœnw ku ne denu tøi tøi
beemu oboju.

Mu yalu gø ne denu gø ejii kime
ma aa wø. Denu beemu go yalu
købe inœnw ne boru yara ejii
tagaraje.

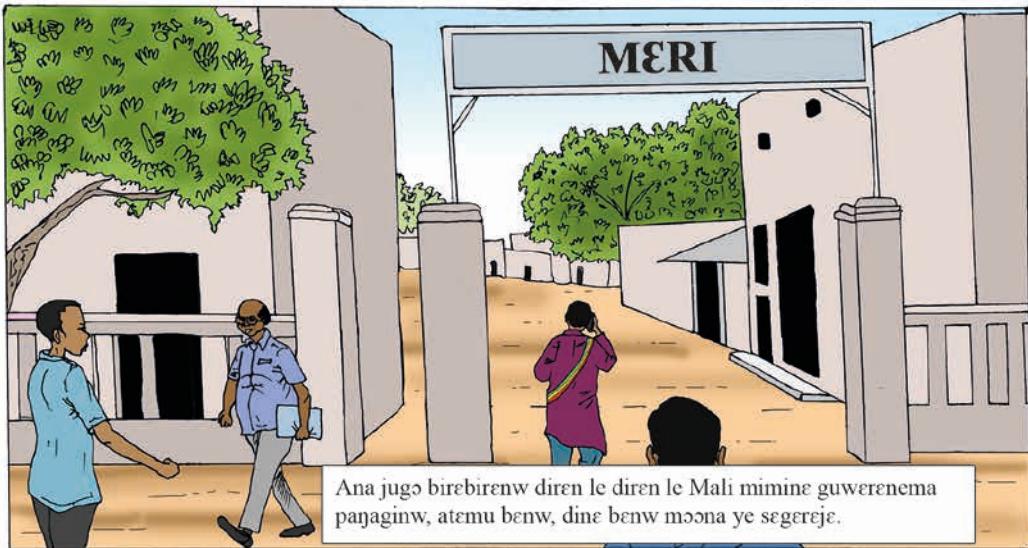

Gana pajaginw waaru
kø le ei babaranu.

Iyepiru gaile yege kunu onu ne, SIPRI lee Ana
jugo lee ereziyon mimine ne titiyaawñ tju.

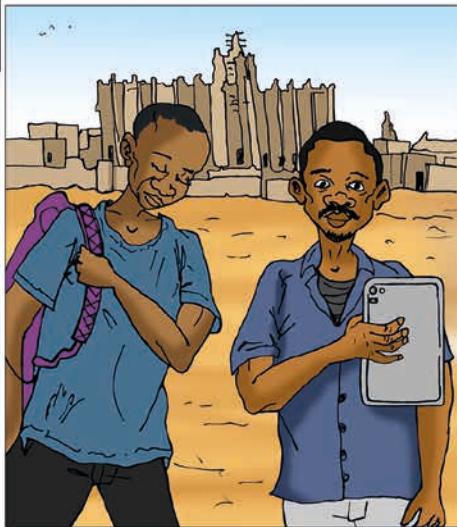

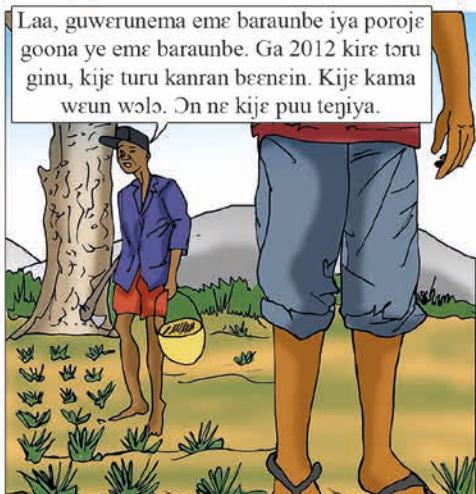
Ana juga birebirenw diren le diren le Mali mimine guwerenema panjaginiw, atemu benw, dine benw moona ye segereje.

Bire yalu go ne, birebirenw ine tuturu le togu lee moonu togu lee le digenu anabeww manugu ne kije to deneju.

Birebire ne tabletu suboro to le togutogoje, suboroje, wo lee anabenw lee kire temepu tagaje...

Kilometuru gaila le, birebirenw moɔnu turu Segu warawaranw le togu togopu.

Aine, ana uwɔ benw kire yago gaara be se?

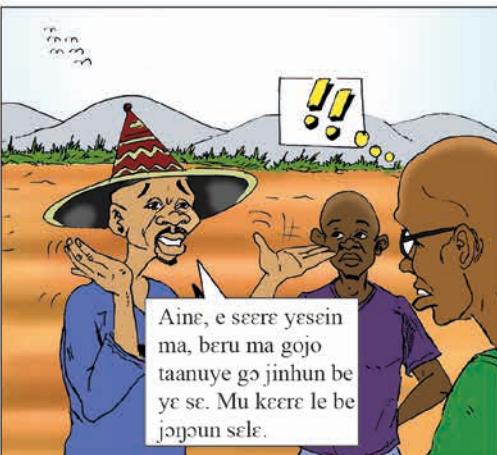
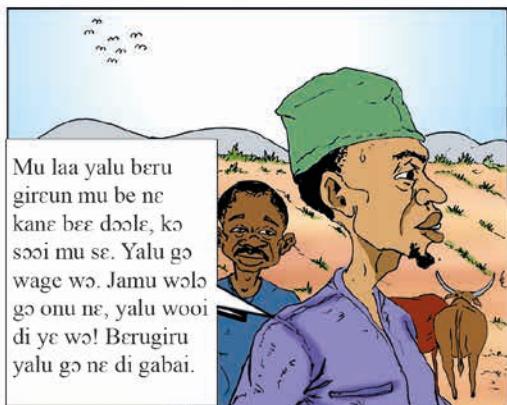
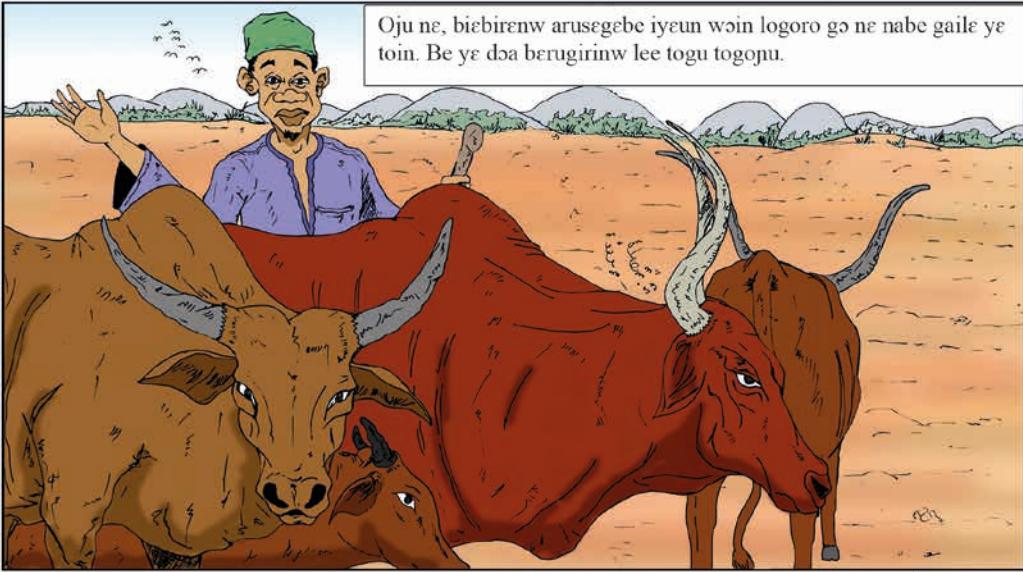
ɔ ne kire joo wɔ jamu
wɔlɔ iya woruwaranw
lee berugirinw lee
logoro ne jai ye wɔ.

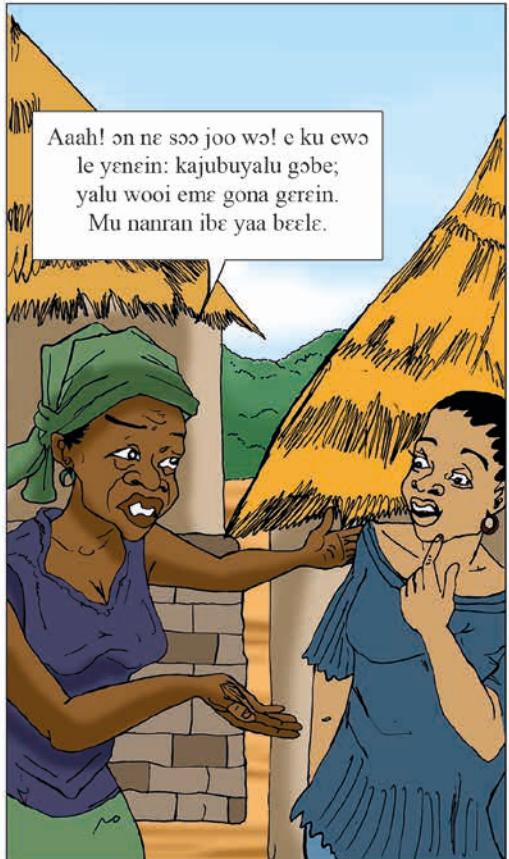
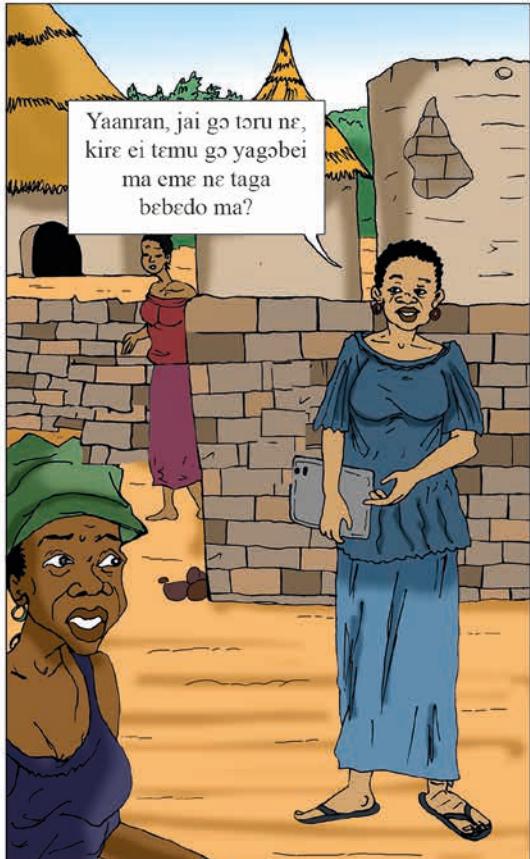
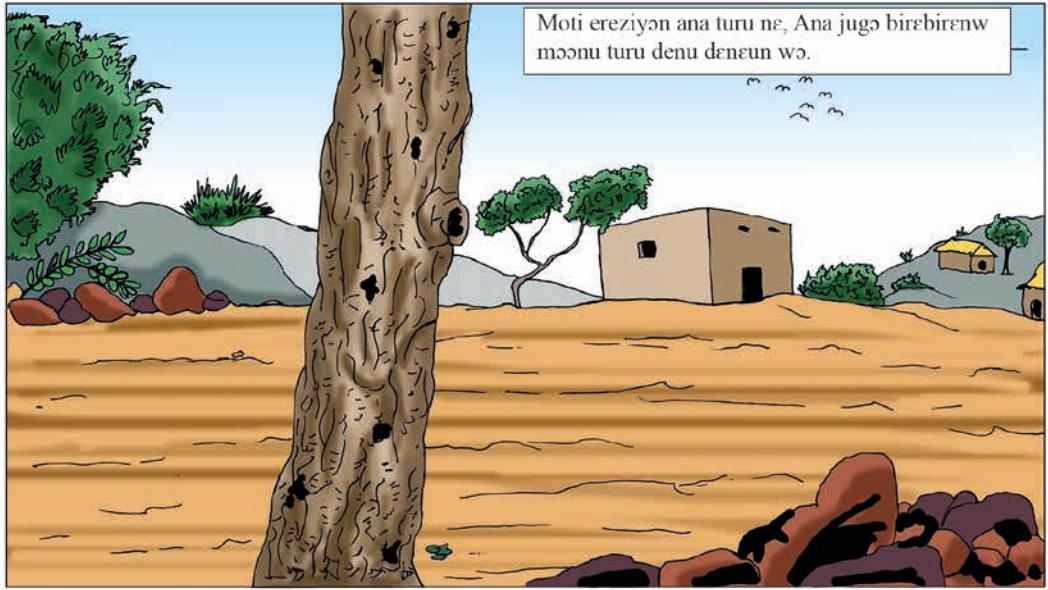
Berugirenw waaru wooi jai
ye ko. Berugirenw turu le sɔɔ ye
sein ye, mu ana ɔgɔne ne tagajɛ,
wo ɔgu ijɛrən ye jai donugu
yege kunje.

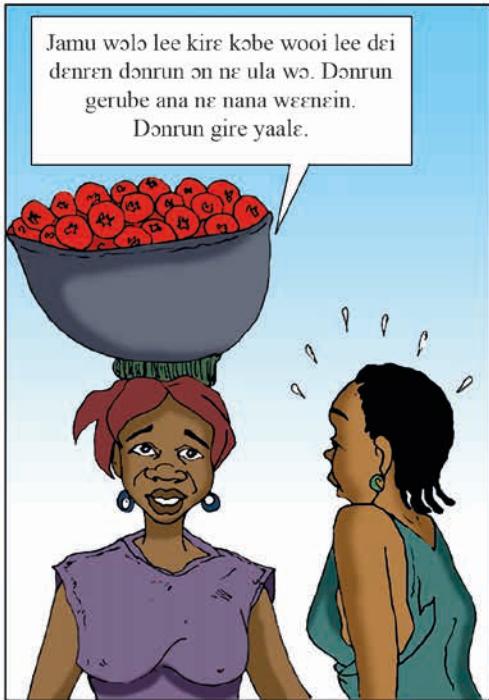
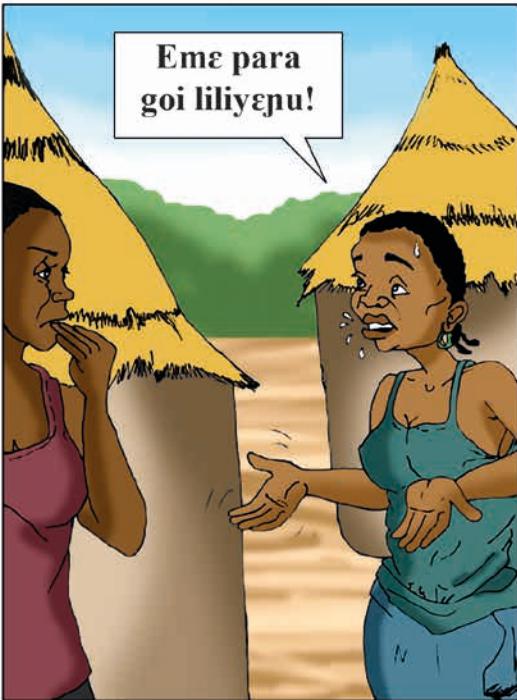
Kɔ ginu, jai dei e
sariye ginrun
yaanein ma?

Sariye ginrun eme wage wɔ.
Jai moɔnu gɔ ana ɔgɔne gɔ jai
wo laa donugu yege kunje.

Ga waaru dumunu ɔn le
sɔɔ iye tenein eme wɔ
eme iyeun wɔin. Denren
eme tetegereju. Ine abe
kanranju ma eme
menein.

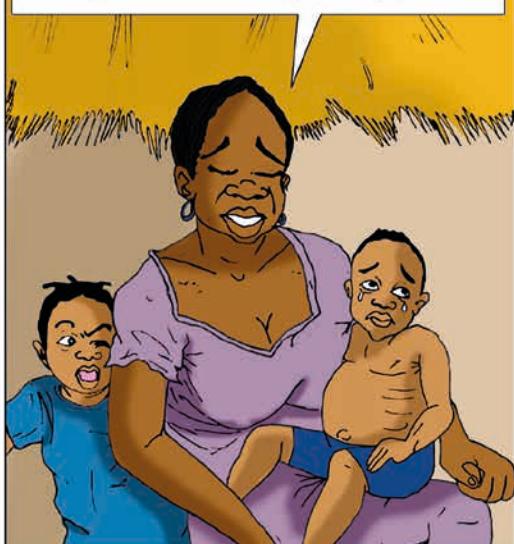

Daga wage, ginrundu turu ne, yaanran turu lee
unrunw womo lee monrongolo bemo ne danhin.

Mu suporón, waaru kire wo. Yaa iyei la. Mu kai,
unrunw ma ki junhun mui aaje. Be yenein!
januginrun yaauw wonein. Yalu eme ne
januginrun pinetii, janjudeerenw, janjinrun
kubajabe yaain. Iyepiru joo le baa be
ginrun ne woin. Ko ejii mu noyje!

Birebirenw bire bemə ye gerin. Be sagataranw te gene ne danhin. Be togu togoju iya kine junhun bemə tagarapu.

E wooi pooin, Iye kire e ne mai go yagobe?

On ne bai wooi soɔ kie. Nama bai lei sai ne, ana gamu déba bein iya jøgabein. Ana kòbe inenw jøba on ne wein. Ga pana go inc wooi baale. Giye eme liyirémoùn wo.

Iye soɔ on, yogo eme pao wøla, ko dei sagataranw gama ereziyon go ne goi maa komotai maa denepu.

Titi yaai onu ne birebirenw moɔnu denu beemu go Bamako ne jeerin.

Ana jugɔ lee SIPRI lee sagu duuiyenw Eropu Moɔnu titiyaanw lee Mali guwerenema lee ne denu beemu go tagirin.

Mali mimine inenw soɔ sɔɔido eme kenji denepu.

Denu bëemu Poco: Anabenw guwerenema le gawu.

Guwereneru

Meru

Sariyekirene

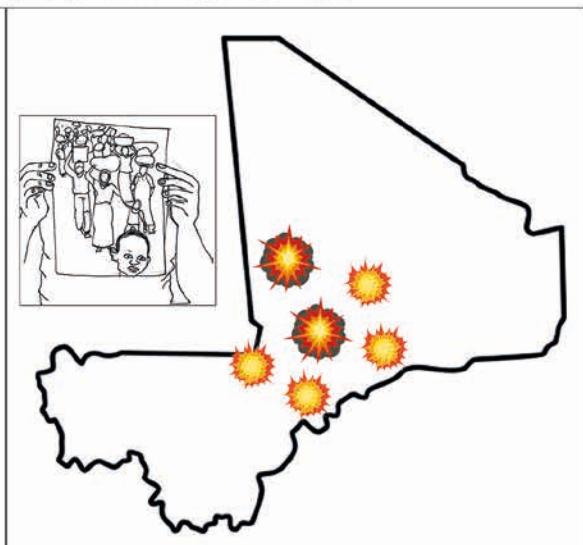

Ana ògône

Denu bëëmu leiyé: Sariye pood go ana ogonw laai kirenu.

Denu bëëmu taanuye: Jamu wolo dei anabenw yalu yaai bemë gamiyemënju.

Tëccu: Sodasubé anabenw yabu.

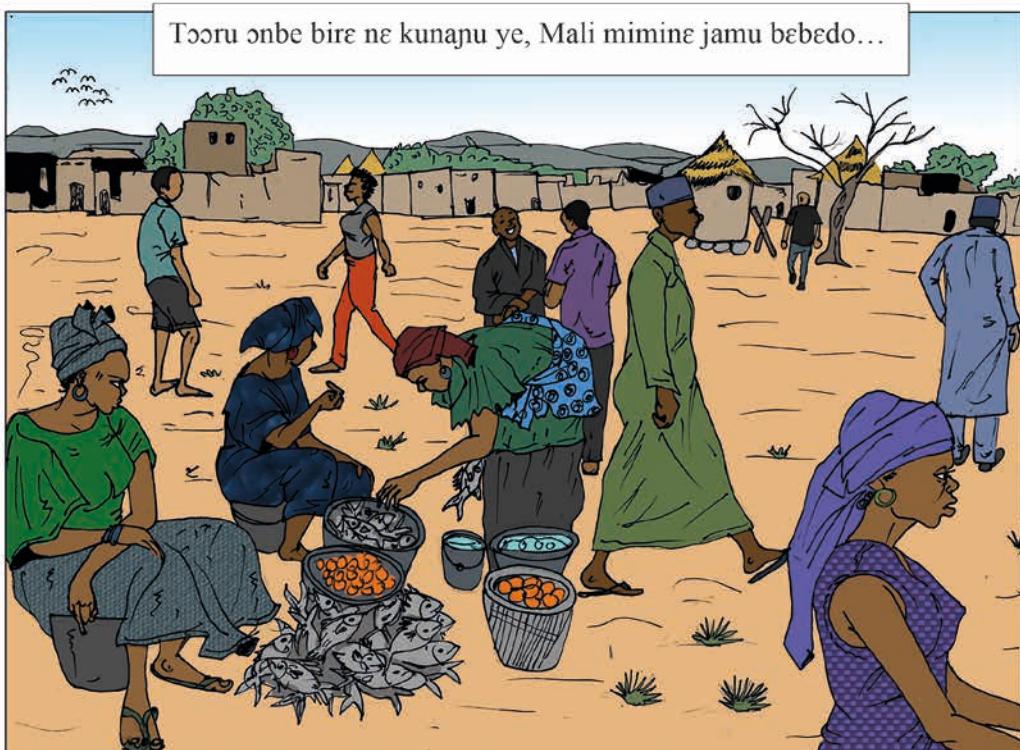
Tëccu leye: Bire wôlo le jai lee sagataraw ne bire obu lee.

Tœru taanuye: Gireyai Bireginrunbe piniru kai.

Tœru onbe bire ne kunapu ye, Mali mimine jamu bœbedo...

SIPRI

Signalistgatan 9,
169 72 Solna, Suède

Boî : Stéphanie Blenckner, blenckner@sipri.org

Birè òn bireñw gò ònbei :
Dr Virginie Baudais, Frédéric Daudon et Caspar Trimmer

Senariyo/yøgørønw : Georges Foli
yaranw: Bruno Léon
girekunønw: Adama Bah
kubanja birebireñw: Editions Seyna
editions@yahoo.com

© SIPRI Marisu 2022

Bire ɔn jan lee baanran bireŋu

Bire ɔn puu bire bireŋw le sai dige.

Bire ɔn poroba oju obu dɔn « Créative Commons Attribution » le dige-Keere bire kunu dawan- Bire yaga kɔ le birebemelɛ. Kɔ dei, oju obu ɔn le e bire keere goonolu go bire bire bebedein, taŋa turu le maa gunu gɔ le maa, boi uwɔ kunɔlu go, tɔɔru to gɔ sanalu go, yalu e yain wooi ne oju obu dɔn gɔ le bire bebeŋu ga keere le bire nawin. E oju obu dɔn ɔn le bire bireŋu ye, dɔn gɔ birebireŋw e jugɔun jan wɔ, oju obu dɔn seere sewe seyein, dɔn gɔ kobi lee dɔn ɔn gunu gɔ lee seyein.

Saguduuru kale lee saguduuru jan eru lee.

Sɔ yaga tɔɔru le digela kanrun deneŋu ye, kije kanran bemɔjɛ jan le digenu, oju dɔn obone gɔ dɔn gɔ baanran wɔ ginu tee ine ne obojɛ sugu turu kanran duuyelu wɔnu, sige le seere tɔŋɔti sibɛ go maala sibɛ go maa, tɔɔru sibɛ go maa kije yaga wo le dige le maa. Kɔ, sige le saguduuru kale sewe ne ɔnbe ye to : dɔnrun gɔnɔn, bire ne kije gama kunu lugo, ku numu wɔlɔ, mɔŋu babanya maa mɔŋu yagabe maa wɔlɔ, demu biyi, lerus jugɔmu ma jugɔmɔlu ma ye wɔ maa wɔlɔ maa , oju obu dɔn gɔ le digenu jugɔ bebemɔjɛ maa.

Saguduuru kale gɔ gamu maa nana obola ye, dɔn ɔn e ne obo bemɔlɛ.

Ga, oju obu dɔn obone gɔ wo le digela, sɔ weido u le dige, baanran sariyɛ kirin wooi ne (halu kajubalu wɔnu kanrun kanran), yanwan demu wɔ maa, yaga maa, genji wɔ maa, mɔŋu maa, gɔgɔŋɔ maa, jugu maa, hakile obu maa, numu yaga maa, jugu maa, keere goonu maa iya yanwan oju obu dɔn ɔn le dige wooi, halu dɔn obone gɔ yanwan igibe kanran. Saguduuru seere sewe gamu maa puu maa wɔlɔ ye sɔ ɔn ne u tolo biyɛje.

Saguduuru kale ɔn lee saguduuru jan eru ɔn lee ejii taga ejemɔun jan kɔ, saguduuru diyei ge lee saguduuru jan eru diye ge lee.

Don on Erøpu Møønu keere baru le yegerin Mali Santuru Poroje jamu lee gireyai lee dei. Kølo go ne kije to SIPRI lee Ana jugo lee sagii iya Erøpu Møønu manugube le tee digela.

